

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОЛІТИЧНІ ЕЛІТИ І ЛІДЕРСТВО»

Галузь знань		05 «Соціальні та поведінкові науки»		Освітній рівень		бакалавр		
Спеціальність		052 «ПОЛІТОЛОГІЯ»		Семестр		6		
Освітньо-професійна програма		052 «ПОЛІТОЛОГІЯ»		Тип дисципліни		обов'язкова		
Факультет		Економіки і менеджменту		Кафедра		ФСПН		
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:					
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	Вид контролю
	5	150	36	-	36	-	78	ІСПИТ

ВИКЛАДАЧ

Стешенко Наталія Леонідівна, steshenconatalia@gmail.com

Кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри філософії та соціально-політичних наук ДДМА.
Відмінник освіти України.
Досвід роботи – понад 30 років.
Автор понад 70 наукових та навчально-методичних праць, в тому числі 3 монографій з актуальних проблем суспільно-політичного життя.
Провідний лектор з дисциплін: «Історія України та української культури», «Видатні особистості в історії України», «Методика і техніка політологічних досліджень», «Історія політичної думки України», «Політична культура», «Технології виборчих кампаній»

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Пререквізити	«Видатні особистості в історії України», «Порівняльна політологія»
Постреквізити	«Політична культура», «Теорія міжнародних політичних відносин»

Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетенції
ЗК 03. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Наполегливість у досягненні мети, турбота про якість виконуваної роботи. Здатність оцінювати об'єкти політичного знання, основні проблеми і суперечності. ЗК 04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). Здатність до ефективного комунікування та співпраці з колегами, толерантність до іншої та інакшої позиції. ЗК06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій. Використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	СК 03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. СК 05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. СК 06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні. СК 07. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання – ПРН)

- ПРН 03.** Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.
- ПРН 06.** Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності.
- ПРН 07.** Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.
- ПРН 08.** Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Анотація	Дисципліна «Політичні еліти і лідерство» спрямована на формування в бакалаврів з політології розуміння сутності феноменів політичної еліти і політичного гва, підходів до їх дослідження у світовій та вітчизняній політичній науці, розуміння особливостей провідної верстви сучасного українського суспільства, бних завдань подальшого формування дієздатної національної політичної еліти та політичних лідерів державного, регіонального та місцевого рівнів, вання у майбутніх політологів лідерських якостей та комунікаційних навичок, необхідних для успішного виконання функціональних обов'язків. Завданнями вивчення курсу є розкриття сутності політичного лідерства, його історичного та сучасного концептуального осмислення; представлення методик го виміру лідерства; висвітлення проблематики та наукового інструментарію дослідження феномену політичного елітизму, концептуальної бази дослідження чної еліти та її сутності; а також аналіз сучасного прояву політичного лідерства в Україні та політичної еліти в системі державного управління України.
Мета	є формування у здобувачів вищої освіти когнітивних, афективних та моторних компетентностей в сфері соціально-історичного та економіко-політичного ку, сучасних характеристик і тенденцій трансформації політичного лідерства та еліт суспільства.
Формат	Лекції (очний, дистанційний формат), практичні заняття (очний, дистанційний формат), консультації (очний, дистанційний формат), підсумковий контроль – іспит (очний, дистанційний формат)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ	Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає:
	- самостійне виконання навчальних завдань: поточного та підсумкового контролю результатів навчання; - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Порушенням академічної доброчесності здобувачами вважається: академічний плагіат, академічне шахрайство, фальсифікація результатів досліджень, посилань у власних публікаціях, будь-яких інших даних, у тому числі статистичних, що стосуються освітнього процесу та наукових досліджень; надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової) діяльності чи організації освітнього процесу; використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання; хабарництво; конфлікт інтересів; подарунок. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: - повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо); - повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; - позбавлення академічної стипендії; відрахування із закладу освіти.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)				
		Усього	в т.ч.			
			Л	П (С)	Лаб	СР
Змістовий модуль 1 Основи теоретичного дослідження та практичне вираження політичного лідерства						
1.	Сутність, функції та класифікації політичного лідерства. .	16	4	4	-	8
2.	Розвиток теоретичних концепцій політичного лідерства.	14	4	2	-	8
3.	Сучасні особистісної теорії харизми лідера та етапи харизматичного циклу	12	2	2	-	8
4.	Засоби вимірювання політичного лідерства.	12	2	4	-	6
5.	Політичне лідерство в Україні.	16	4	4	-	8
Змістовий модуль 2. Політична еліта у теоретичному і практичному вимірах.						
6.	Сутність і структура політичної еліти	16	4	4	-	8
7.	Мобільність політичної еліти.	16	4	4	-	8
8.	Класичні концепції політичної еліти	16	4	4	-	8
9.	Сучасні теорії політичної еліти.	16	4	4	-	8
10.	Політична еліта України.	16	4	4	-	8
Усього годин		150	36	36	-	78

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Ноутбук HP Laptop 15 (ЦП DualCore AMD, відеоадаптер AMD Radeon(TM) R4 Graphics, ОЗП 4 ГБ DDR4-2666), браузер Edge 44.18362.449.0, мультимедійний проектор Epson H429B - 1 од., презентер Samsung SDP-6500DXA - 1 од.
ПК 10 од., веб-версії Microsoft Office 365 (безкоштовна), Aris Express (безкоштовна), Ramus Educational (безкоштовна). Браузер Opera 66.0.3515.103.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна література

1. Болотіна Є.В., Бородай А.В. Політичні еліти і лідерство. Посібник для студентів спеціальності 052 «Політологія» усіх форм навчання. Краматорськ : ДДМА, 2021. 95 с. ISBN 978-617-7889-18-1.
 2. Гошовська В. А. Політичне лідерство: навчальний посібник. Київ: НАДУ, 2013. 112 с.
 3. Елітознавство: підручник / за заг. ред. В. А. Гошовської. Київ: НАДУ, 2013. 268 с.
 4. Політика в особах (Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти): навчальний посібник / за заг. ред. проф. Ф.М.Рудича. Київ: ПІЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2012. 400 с.
 5. Політичні партії як суб'єкт формування політико-управлінської еліти в процесі політичної модернізації: монографія / за заг. ред. Е. А. Афоніна, В. В. Лісничого, В.О.Радченка. Харків, 2007. 160 с.
 6. Пухкал О. Політична еліта і громадянське суспільство в Україні: становлення і взаємодія. *Вісник національної академії державного управління при Президентові України*. 2009. Вип. 4. С. 193-202.
 7. Роль еліт у трансформаційному суспільстві. Київ, 2003. 179 с.
 8. Рудич Ф. Політичне лідерство на пострадянському просторі: методологічний контекст. *Політичний менеджмент*. Спецвипуск. 2006. С. 5-14.
 9. Сучасна управлінська еліта в Україні: якісні характеристики, шляхи та методи підготовки: монографія. Київ: НАДУ, 2013. 187 с.
- Web-ресурси**
1. URL: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/dal/pol_pl.php
 2. Ресурси бібліотеки Верховної Ради України: URL:<http://www.lib.rada.gov.ua>
 3. URL: <http://uchebnik-besplatno.com/uchebnik-mejdunarodnie-otnosheniya-politicheskie-elityi-sovremennoy-mirovoy.html>
 4. URL:<http://i-soc.kiev.ua> Інститут соціології НАН України.
 5. URL:<http://uceps.com.ua> Український центр економічних та політичних досліджень ім. Разумкова (Київ).
 6. URL:<http://www.cessi.com.ua> Центр порівняльних соціальних досліджень.
 7. URL: <http://www.icaei.org.ua/lip> Соціально-гуманітарний журнал «Людина і політика».
 8. URL:<http://www.ier.kiev.ua> Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.
 9. URL:<http://www.kiis.com.ua> Київський міжнародний інститут соціології.
 10. URL:<http://www.niss.gov.ua> Інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.prognosis.kiev.ua> // Центр соціального прогнозування.
 11. URL:<http://www.spr.org.ua> Центр соціологічних і політичних досліджень та технологій «Соціополіс» (Дніпропетровськ).
 12. URL:<http://www.uisr.org.ua> Український інститут соціальних досліджень.
 13. URL:<http://zluka.isr.lviv.ua> Фонд регіональних соціально-політичних та економічних досліджень
 14. Он-лайн бібліотека з політології: [URL:http://www.politics.ellib.org.ua](http://www.politics.ellib.org.ua).

Додаткова література

1. Маскевич О. Л. Проблема політичного лідерства в Україні на сучасному етапі розвитку. *Молодий вчений*. Серія. Політичні науки. 2014. № 12 (15). С.286-288.
2. Михальченко М. Пошук лідерів: чесних, талановитих, справедливих. *Політичний менеджмент*. Спецвип., 2006. С.15-21.
3. Олещенко В. Механізми рекрутування політичних еліт та їх вплив на державну політику. *Ефективність державного управління: зб. наук. пр. регіонального інституту державного управління Національної академії управління при Президентові України*. Вип. 32. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2012. С.308-314.
4. Олещенко В. Політичні еліти: особливості формування у період незалежності України. *Вісник національної академії державного управління при Президентові України*. 2012. Вип. 3. С.175-182.
5. Кіянка І. Політична еліта у контексті трансформаційних процесів українського суспільства. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*. 2008. Вип. 20. С. 68-70.
6. Пахарев А. Теоретичні основи політичного лідерства в сучасній політичній науці. URL: <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=1&n=61&c=1330>
7. Пахарев А. Д. Політичні інститути і процеси в сучасній Україні: навчальний посібник. Київ: ПІЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2011. 182 с.
8. Занік Я. М. Типи, поняття та класифікація еліт в історичному контексті. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2008. №11(129). С. 101-105.
9. Кіреєва О. Маргінальність сучасної управлінської еліти в Україні. *Проблеми управління соціальним і гуманітарним розвитком: матер. регіон. наук.-практ. конф.* / за заг. ред. В.Г. Вікторова. Дніпропетровськ: ДРІДУ НАДУ, 2008. С.30–33.

СИСТЕМА ОЦІНКИ

№	Назва і стислий зміст контрольного заходу для денної форми навчання	Рейтингова оцінка		Тиждень
		min	max	
1	Аудиторна робота здобувача оцінюється на основі його відповідей на заняттях, активності у роботі протягом семестру. Поточний контроль – усне опитування в ході лекцій та практичних заняттях, оцінювання правильності вирішення тестових та ситуаційних завдань, кейсів на практичних заняттях та при виконанні самостійної роботи. Здобувач здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації.	10	20	1-9
2	Індивідуальне завдання (РЕФЕРАТ) Підготовка презентації за обраною темою реферату і виступ з доповіддю на практичних заняттях, тез доповідей	5	20	1-9
3	Модульна контрольна робота №1 (Здобувач виконує тестові та розрахункові завдання, що відповідають програмним результатам навчання за темами змістового модуля №1)	15	20	4
4	Модульна контрольна робота №2 (Здобувач виконує тестові та ситуаційні завдання, що відповідають програмним результатам навчання за темами змістового модуля №2)	15	20	8
5	Колоквіум	5	20	9
Оцінка поточної успішності за 100-бальною шкалою (коефіцієнт вагомості=0,5)		55	100	
Підсумковий контроль (коефіцієнт вагомості=0,5)		55	100	
Загальний рейтинг = 0,5*оцінка поточної успішності+0,5*оцінка підсумкового контролю				

№	Назва і стислий зміст контрольного заходу дистанційної форми навчання			Рейтингова оцінка	
				min	max
1	Поточний контроль (коефіцієнт вагомості=0,4) Тестова контрольна робота, яка виконується здобувачем індивідуально в системі «Moodle»			55	100
2	Підсумковий контроль (коефіцієнт вагомості=0,6) Здобувач виконав завдання та навів аргументовані відповіді на питання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни			55	100
Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		Рівень компетентності	
		для екзамену	для заліку		
90–100	A	Відмінно	зараховано	Високий. Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції здобувача в оцінці і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному вивченні питань, що відносяться до дисципліни.	
81– 89	B	Добре		Достатній. Забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни	
75 – 80	C			Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.	
65 – 74	D	Задовільно		Середній. Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни	
55–64	E			Середній. Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни	
30–54	FX	Незадовільно з повторним складанням	незараховано з можливістю повторного складання	Низький. Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	

0 – 29	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Незадовільний. Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни

Інформація щодо опитування з якості викладання дисципліни:

<http://moodle.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=1520>